Kőszeg, 1918. junius hó 2.-án. 22. szám. XXXVIII. évfolyam.

KŐSZEG ÉS VIDÉKE

ELŐFIZETÉSI ÁR:
Egész évre 8 korona, postai szétküldéssel 10 korona
Egyes szám ára 16 fillér.
Előfizetési pénzek a kiadóhivatalhoz cimzendők.

Megjelenik minden vasárnap.
Felelős szerkesztő és kiadó: RONAI FRIGYES.
Szerkesztőség és kiadóhivatal: Kőszeg, Várkör 39. szám.

Nyilttér sora 40 fillér.
Hirdetések nagyság szerint jutányos árban számitatnak.

Szabad kereskedelem.

Ideje immár gondoskodni, miként szándékozunk békebeli gazdalkodásunkat berendezni. Sok jelenség azt mutatja, hogy ebben a tekintetben nem járunk helyes uton. Teljesen kizárt dolog, hogy békében is boldogulhassunk azzal a rendszerrel, mely háboruban talán elkerülhetetlen volt.

Minden jel arra vall, mennyire fontos a szabad versenyt ismét jogaiba visszahelyezni, helyreállitani a kereskedelem szabadságát, melyet ma a központok működése és az általános organizáció megkot.

A kereskedelem és ipar szabad mozgását egyrészt az államhatalom, másrészt maga az ipar — kartelrendszerre való hajlandóságával — akadályozza.

A háboru folyamán többször felhangzott a kivánság, hogy a vállalkozás, tehát az ipar, kereskedelem és finánciа munkájának nyereségét maximálják. Öt százalékról beszélnek, ez legyen a legnagyobb haszon, melyet az emlitett tevékenységgel elérni lehessen. A vállalkozó tehát veszélyeztessen pénzt és munkát azért, amit a járadékpapirtulajdonos a szelvények levágásának és beszolgáltatásának izzasztó munkájáert minden rizikó nélkül az állampénztártól biztosan megkap.

Ezt csak példaképpen emlitjük annak jellemzéseül, mennyire akarnak ártani egyesek a vállalkozas szellemének, amelyre pedig oly nagy a szükség a gazdasági élét ujjáépitésének nehéz munkájában és nem azert hozzák fel, mintha kivánnók, hogy a vállalkozási haszonnak semmiféle határt ne szabjanak. Ellenkezőleg, a szabadságot, mit a kereskedelem részére követelünk, nem szabad azonositani azzal a korlátlansággal, amellyel a hadi nyerészkedési gonoszság üli orgiáit. Az államnak igenis legyen joga a méltányosság mértékét meghaladó haszontöbbletre ratenni a kezét. Csakhogy emellett mégis lehetőleg kimélni kell a tőkét, különösen azt, amely már a háboru előtt megvolt és már akkor is hasznos szolgálatokat tett a nemzet gazdaságának; különösen ennek a tőkének kell megadni a lehetőséget arra, hogy gazdasági életünk erőteljes fejlesztésében továbbra is akadálytalanul résztvehessen.

A magában véve amugy is igen sulyos haszonkorlátozás kivételével minden más irányban szabad utat kell nyitni a kereskedelemnek, mert napról-napra tapasztalhatjuk, hogy a központositáson és szervezkedésen minő sok keserves hiba tapad. Mindezeket a kereskedelem szabaddá tétele egy lökéssel kiküszöbölné.

Uj vasuti menetrendet

adtak ki tegnapelőtt, mely junius elsején lép életbe. Nyári menetrendnek látszik, olyan nyári hirtelen eső felének, mert mult héten nem tudott róla senki, sem Szombathelyen, sem Kőszegen.

Nem először történik ez a meglepetésszerü menetrend változás és mi mindannyiszor kifejeztük abbeli csodálkozásunkat, hogy van az, hogy sohasem sikerül azt a helyi érdekeknek megfelelően megcsinálni.

Jól tudjuk, hogy a menetrendtervezésnek sok olyan ága-boga van, melyeket a laikus ember nem ismer, de a vasutat irányitóknak figyelembe venni kell és ezen néha a legjobb akarat is megtörik, — de viszont tudjuk azt is, hogy igazán jó menetrendet csakis akkor lehet készitení, ha nem mély titkolodzásba burkolva készitik elő, hanem belevonják az „illektéleneket" is, mondjuk: az állomásfőnököt, a helyi hatóságot, sőt talán nem vétünk, ha emlékezetbe hozni bátorkodunk, a kőszeg—szombathelyi vasuti r. t. igazgatóságát, vagy legalább is elnökségét.

A most kiadott menetrend gondoskodik ugyan a nyári idegenforgalomról, arrról is, hogy a késő este és éjjel Szombathelyre érkező kőszegi utasok még hazautazhassanak, még arról is, hogy a helyi kereskedelem kiméléséré most már délelőtt is, délután is oda- és visszautazhatnak tö.negesen Szombathelyen bevásárolni megszokott hölgyeink, sőt a fejkendős női világ is, — ilyeténképen arról is, hogy a vidékről idebejövő vásárlók kényelmesen lerándulhassanak Szombathelyre és mig itt a lovakat etetik-itatják ismét visszakerülhetnek, — szóval a lehető legmesszebbmenő, talán akaratlanul is Szombathelynek nagyszerüen „beváló" menetrendet produkáltak, de hogy miért csinálták ugy, hogy Budapesttől 15 órával messzebb kerüljünk, hogy az amugy is „ökörpostává" lett lassu postakozlekedést még ennyivel lassitják, hogy a budapest—győri vonat postaküldeményeit, melyek már délután 3 órakor beérkeznek Szombathelyre, csak másnap délután kapjuk, a magyar napilapokat ugyancsak másnap, a bécsi napilapok pedig megelőzik majd 20 órával, — ezt a „magyar vasuti politikát", bocsánat, nem tudjuk sehogysem megérteni, azt sem persze, hogy miért nevezik a mi vasutunkat „helyiérdekü vasutnak"? —

Mi teljes tudatába vagyunk annak, hogy a szombathelyi üzletvezetőség kitünő vezetőjétől mi sem áll távolabb, hogy ő a kőszegi érdekeket nem akarná figyelembe venni, — az illetékes ügyosztály vezetőjétől is csak ugyanezt mondhatjuk. Hát az Isten szerelméért, miért mellőzik azoknak a meghallgatását, akik megis

Tárca.

A Benők Mihály alapitvány.

— Régi feljegyzések alapján. —

Kőszeg szab. kir. városnál többféle alapitványt kezelnek, melyek arról tesznek tanuságot, hogy e városban mindig nemesen érző és gondolkozó férfiak laktak, kik vagy a nyomornak egyhitésére, vagy egyébb kegyeleti célokra, vagy pedig szegényebb sorsu, de jó előmenetelü deákoknak további kiképeztetésése nevezetes alapitványokat tettek. Különösen régebbi gazdagabb polgáraink ékesitette e nemes felfogás, kik még akkor is áldoztak a jótékonyság oltárán, ha egyenes leszármazói voltak. Nem lep engem a közjótékonyságnak e sürübb gyakorlása, mert bizony volt egy időszak, ma ugy mondjuk, divatos áramlat, midőn azon megtisztult felfogás vezérelte az embereket, csak akkor van áldás munkájukon, szerzett vagyonukon, ha Istennek tetsző cselekedeteket végeznek. Mily gyönyörü, lélekemelő hangzatos jelszó! Csak azért jót, szépet tenni, hogy nem az embereknek, hanem az Egek Urának tetszését vivjam ki. Nemcsak nálunk, hanem az egész országban azon időszakra esik a legtöbb, a legazdagabb fundatióknak letesitése. Egyik-másik culturalis intézményünk emliben alapitvány nélkül létre sem jött, — sem fenntartható nem lett volna. Csak gondoljunk vissza a magyar tudományos akademiáknak alapitására.

Hasonfelfogás, szellem lengi át Benők Mihálynak 1775. évi március hó 28.-án kelt végrendeletét, melyben egész, az akkori viszonyokhoz képest nagy vagyonát közcélokra testálta, lelkét Istennek ajánlván.

Benők Mihály az erdélyi udvari cancellariának tanácsosa azon Benők családból származott, mely városunk multjában — a 18-ik században — nevezetes szerepet játszott. Mint ma mondanák, hangadó volt, kik nélkül fontosabb közügyekben nem határoztak. Egy-egy Benők hol mint belső tanácsos, városi fiscalis, hol mint városbiró szerepel, mindig hűen és önzetlen szolgálván e nemes várost, a közügyet.

Érdemes volna végrendelkező Benők Mihálynak élete folyását közelebbről kikutatni, nem csak azért, mivel mint e városnak szülöttje oly tekintélyes polcig emelkedett, de főleg azért, mert ő kezdette meg az alapitóknak diszes sorát. Nem lehetetlen, hogy egyik-másik későbbi alapitónkat Benők Mihálynak példája inspirálta.

Ha nemis azonnal, utóbbi időben tán pótolni fogom az eddigi mulasztást. Mert mulasztásnak tartom, hogy egy nevezetes és kegyes alapitónkról nem tudunk egyebbet, mint hogy udvari tanácsos és kőszegi származásu volt, ezt is csak ujabb idő óta. Boldogult prépostunk, Major János, nyitotta fel alapitónak emlékét, midőn egy kőszegi fiu számára kijárt először egy Benők féle ösztöndijat. Azon idő óta már mások is élveznek ösztöndijakat és tán remélhetjük, sogy sem Benők Mihály, — még kevésbbé alapitványairól nem fognak többé megfeledkezni. Eddig is valószinüleg csak azért feledkeztek meg Benők Mihályról, mivel alapitványait — végakarata szerint — nem Kőszegen, hanem Szombathelyen a káptalannál kezelik és tán azért is, mivel a végrendeletben emlitett rokonai nem katolikusok, kiknek kath. leszármazói nem adtak és ennek folytán mondjuk az ösztöndijjakat nem élvezhették.

Nem közlöm egész terjedelmében alapitónak latin nyelven irt testamentumát — Dr. Gerecs tanár ur volt szives átforditani — hanem annak csak azon rendelkezéseit, melyek első sorban minket kőszegieket érdekelnek.

Benők Mihály a végrendeletnek pontja szerint a kőszegi szegényeknek 20 ezer frtot hagyományoz azzal, hogy ebből első sorban szegény rokonainak jusson.

A városi szegényintézetben 6 nő és 6 férfi (katholikusok) eltartására hagyományoz 12.000 forintot.

csak arra illetékesek, hogy a „helyi érdekek“ szempontjából információt adjanak.

Lehet hogy ezáltal oly kivánságok merülnek fel, melyeket tudj'Isten miesoda fontos vasuti forgalmi vagy személyzeti érdek miatt nem respektálhatnak, Sebaj. De legalább tudni fogjuk, hogy miért nem volt lehetséges és nem fogjuk azt hinni, hogy ezen informálás hiányán nem jöhetett létre máskép.

Sok valószinüség szól azonban amellett, ha helyi érdekeink érveit egyáltalában tudomásukra adhatnánk, semmi nehézség sem mutatkoznék azoknak figyelembevételére s csak azért nem érvényesülhettek, mert nem is gondoltak reá.

Lám, az uj közélelmezési miniszter legujabb közélelmezési programmja az, hogy termésfeleslegünket csakis áruesere utján adjuk a külföldnek. Ezt az életrevaló eszmét a bevásárló vasutas asszonyok már három esztendeje kultiválják. Ok már régen ellepik a vasutvonalak minden irányat s nemcsak pénzt, hanem egy kis dohányt, sót, petroleumot, cérnát stb. visznek magukkal s igy könyebben, biztosabban, olcsóbban is elérik céljaikat. Három esztendő kellett ahhoz, hogy ez a miniszteri szobáig eljusson!

Higyje el a vasut üzletvezetősége, hogy ha nem sajnálja azt a kis fáradságot, hogy telefonon megkérdezi a helyi érdekeket képviselni hivatottakat, hogy mit szólnak egy-egy uj tervhez, még ezen az uton is jó szolgálatot tehetnek ez ügynek, de ha azokat egy felórai informálásra meghivja, bizonyosan jobbat, megfelelőbbet produkálhatna, amire kétségtelenül szinten törekszik s nem történne az, ami már számtalanszor megtörtént, hogy vagy pár nap alatt változtattak a „titokban“ letrejött menetrenden, vagy legalább is sajnáltak, hogy az ellene felmerült, észrevételeket előbb nem ismerték.

Tehát ennek szeretnénk véget vetni egyszersmindenkora s ha ez sikerül, végre jól fog esni nekünk is, hogy az annyiszor kritizálni kénytelen volt helyzetünket vagy az elismerés megnyilatkozása váltja fel, vagy pedig a közönség felvilágositása, hogy a legegyszerübb dolgok is miért váltak lehetetlenné, ami ha nem is megelégedést, de legalább megnyugvást fog kelteni.

Helyi hirek.

Urrapjat csütörtökön gyönyörü időben hagyományos fényes körmenettel ünnepelte városunk katholikus közönsége. Szentmise után a Jézus szt. Szive templomából indult ki a hosszu menet és a Flórián téri, Pallis utcai, Dömésrendi és koruti oltárokhoz vonult, melyen a városi tanács, a hitközség, a katonai helyőrség, a nőegylet, a tanuló ifjuság s a hivők szazai vettek részt. Az egyházi szertartást Dr. Bárdos Remig a bencés székház főnöke Keszler Emőd és Zalán Menyhért bencéstanárok segédlette mellett celebrálta. A menet élén Kovács Ferenc karmester vezetésével az általa ujabban oktatott ifjakból álló zenekar haladt.

A győri tankerületi főigazgató tiszteletére csütörtökön este vacsora volt a leánygimnáziumban, melyen Dr. Dsida Ottó főigazgató, Jambrits Lajos polgármester, az intézeti felügyelőbizottsági elnökség és a tantestület vett részt. Arató István leánygimnáziumi igazgató vacsora alatt rövid felköszöntőben üdvözölte a főigazgatót és a vendégeket. A főigazgató és a polgármester lelkes szavakkal viszonozták.

Előlegtetések Ismerőseink közül május elsejével előléptettek: Budaker Károly hadnagy főhadnaggyá, Szluha Márton, Pál József, Peczöly Gyula, Szép Gusztáv zászlósok hadnaggyá.

Kitüntetés. Friedrich Ernő kereskedő, Decker V. fodrász vejét, ki mint őrmester jelenleg Belgrádban katonai szolgálatot teljesit, a koronás vaskeresztel tüntették ki.

Kitüntetés. Koller Ádám helybeli és Bander István cáki bevonult altisztek csendőrpótló szolgálatuk elismeréseül Őfelsége a vitézségi szallagon viselendő vasérdemkeresztet adományozta.

Anyakönyvvezetőve a belügyminiszter kinevezte Dr. Hechinger Ede közigazgastási tanácsnokot. Kőszegi József nyug. rendőrkapitány, ki 18 éven át volt anyakönyvvezető s e tisztéről még mult novemberben lemondott, de a polgármester kérésére ezt a hivatalt mostanáig ellatta, e hó folyamán adja át e hivatalt nagysokára kinezezett utódjának.

Városi közgyülés lesz jövő csütörtökön, melyen a képviselőtestület folyó ügyeket fog tárgyalni. A napirend fontosabb tárgyai között szerepel az idei tüzifa-ármegállapitás és értékesités, a villamos áram árfelemelése iránti javaslat.

A köszeg—szombathelyi vasut igazgatósága tegnapalőtt Dr. Stúr Lajos elnöklete alatt ülést tartott, melyen Freyler Lajos ügyvezető alelnök ismertette teljes részleteséggel az 1917. évi forgalom üzleti eredményét. Ez ismét forgalom- és jövedelem emelkedést mutat. Az 1917. evi brutto bevételi többlett meghaladja a 40.000 koronát. A közgyülés határnapját folyó hó 22-ére tüzték ki. A legutóbb kiadott menetrend ellen az igazgatóságban történt felszólalást az üzletvezetőséggel közölni határozta.

Hadaprodiskolai pályázatok. A honvédhadapród iskolában az 1918—19. tanév kezdetén betöltendő fizetéses, alapitványi és féldijmentes helyekre vonatkozó pályázati hirdetmény a polgármesteri hivatalban közszemlére van kitéve s azt az érdekeltek ott a hivatalos órák alatt betekinthetik.

A gazdálkodó és pénzügyi bizottság polgármester elnöklete alatt pénteken ülésezett és azon tárgyakkal foglalkozott, melyek a legközelebbi városi közgyülés elé kerülnek. Ezek között különösen a villamos áram egységárának felemelése tárgyában mutatkozott nagy nézeteltérés.

Az erdei bizottság ma délelőtt tárgyalja az idei tüzifatermés értékesitésére vonatkozó erdőmesteri előterjesztést. A bizottság javaslatát a képviselőtestület csütörtöki közgyülésén kerül napirendre.

Termésátveteli bizottságokat szerveznek most országszerte, a cséplésnél számba veendő gabonanemüek ellenőrzésére és átvételére. E tagokat az alispán nevezi ki. E hó 15-ig megszervezettnek kell lennie az összes vármegyékben.

Az általános takarékpénztár uj részvényei már elkészültek. Az ideiglenes elismervény ellenében minden nap, délután is, átvehetők az intézet főtéri hivatalos helyiségében.

A junius elsején esedékes szelvényeket teljes értékében váltja be az általános takarékpénztár. Az e hó folyamán kiadásra kerülő $5\frac{1}{2}$%-os VIII. hadikölcsönre előjegyzéseket elfogad.

A Budaker alap javára ujabban a következő adományok folytak be: Czeke Gusztáv 50, Szemző Sándor 20, Izák Mária (Modor) 6, Caspari Irma (Nagyszentmihály) 5, Mager Irma (Borostyánkő) 5, Köhler nővérek (Felsőőr) 10, Horényine Karsay Ida (Cegléd) 8, Szentmihályi S. (Budapest) 5, Mayer Ágnes és Klára (Zalabér) 10, Mihályi Gyula (Zalabesznyő) 10, Dervarics Mariska (Zalaegerszeg) 10, Bodogh Jánosné 4, Stubenvoll Károlyné 4, Benedek Ernőné 4, Gyurátz M. IV. o. tanuló 10, Weöres E. II. o. t. 5, Kántor Ida III. o. t. 10, Ruzta Jolán II. o. t. 20, Drach M. II. o. t. 2, Kovács Ilona II. o. t. 4, Griller M. II. o. t. 2, Ágoston E. V. o. t. 1, Schmidt M. I. o. t. 1, Schwart I. I. o. t., Schönwald R. I. o. t. 1, Zsohár G. V. gimn. o. t., Stur E. V. gimn. o. t. 10, N. N. 16, Jagits Vilma I. o. t. 1 korona. Az alap vagyona ezzel 1313 koronára emelkedett. Az intézet igazgatósága ez uton is hálás köszönetet mond a közönség szives áldozatkézségeért.

Az Ovoda egy nagyon kedves nyári ünnep rendezésére készül. Szereplői a kis ovodás fiuk és leánykák sorából kerülnek ki, akik már hetek óta tanulják szerepüket és sok kedves apró jelenettel fogják a közönséget szórakoztatni. A sörházkertben zene mellett e hó folyamán tartandó ovodás ünnepélyen különböző ajándéktárgyakat és az ovodások kézi munkáit felnőttek kiséretében fogják a kicsinyek árusitani és ha ők elvégezték szereplésüket, a „nagyok“-nak engedik át a tért lampionos kerti táncmulatságra. A jövedelem az Ovoda számára lesz, melynek nagyon szüksége van erre, mert alapitványa és a tagsági dijak nem fedezik a jelen viszonyok mellett megdrágult fentartási kiadásokat. A közönség bizonyára szivesen ragadja meg az alkalmat, hogy kedves és kellemes szórakozás mellett jótékonyságot gyakoroljon. Még pedig olyan jótékonyságot, melyről eleve tudjuk, hogy kizárólag helyi érdeket szolgál.

A szegény tanulókat segitő egyesület évi közgyülést tartott a mult vasárnap a polgári fiuiskola igazgatói irodában. A gyülés már folytatólagos volt, mert pünkösd vasárnapjára hirdetett nem gyült össze annyi tag, hogy az határozatképes lett volna. — Endrédi Gábor az egyesület eddigi elnöke leköszönt ebbeli tisszéről, miután polgári pályáján is nyugalomba vonult, itt is, ugymond átadja a terhet fiatalabb erőknek. Mint utolsó ténykedését kéri, hogy az általa proponált tisztviselői kart és választmányt hagyja jóvá illetőleg válassza meg a közgyülés. Propositiója elnökül: Nährer Mátyás, alelnökül: Knaute Rezső, jegyzőül: Lóránt Gyula, pénztárnokul: Hammer Gyula, gazdának: Szélessy István, választmányi tagokul pedig: Hercz Ödön, Karner Frigyes, Müller Ferenc, Schaar József, Szomor Lajos és Tangl Adolf tagokat ajánlja, akiket a közgyülés meg is választott. Nährer Mátyás köszönő szavai után Lóránt Gyula méltatta Endrédi Gábornak ezen egyesületnél kifejtett 24 éves érdemeit s inditványozta, hogy nevezettet az egyesület örökös diszelnökévé válassza meg. Szélessy István ugyancsak ebből az alkalomból kifolyólag a volt elnök érdemeit jegyzőkönyvbe kivánja megörökittetni. Mindkettőt lelkesedéssel tette magáévá a gyülés. Endrédi Gábor köszönő szavai után a gyülés lekes hangulatban oszlott szét. — Kérjük ez uton is egyesületünk igen tisztelt tagjait, hogy egyleti életünk további sikerét ne csak a lerótt tagdijjal, hanem erkölcsi támogatásukkal is erősiteni, gyarapitani kegyesek legyenek.

A kolosvári jezsuita árvaháznak 16 ezer frt jutott.

Rokonai gyermekeinek tanittatására 25 ezer forintot testál, ha katolikusok. Rokon hiányában más gyermekek is részesülhetnek ez ösztöndijban! (Hallom 16 ösztöndij van.)

A legatumoknak kifizetése után megmaradt összeget az árvaháznak szánja.

Rokonai gyanánt pedig megneveznek az alapitványról külön felvett és a levéltárban őrzött protokollum szerint Szaniszló István, Pigner Samu, Mecséry Ferenc ügyvéd, Pintér János, Ludvigh Mihály, Kuttel Ádám, Kehrn Mihály és Schvertner Mihály.

Megjegyzem, hogy a szegényeknek testált összegnek évi kamatait négy éven át a városi tanács, azon idő óta a városi plébános osztja szét.

Cikkemet ezzel be is fejezhetném, ha nem volna két észrevételem.

A városnak joga van — most már tudjuk, kinek munificentiájából — a kőszegi árvaházban 10 szegény árva fiut elhelyezni. Az én deák koromban azon erős meggyőződés ment át a köztudatba, hogy ily alapitványi helyet c s a k árva fiu nyerhet. el. Nem is mert valaki árván kivül — folyamodni. Mindig szószólója voltam az alapitó levél rendelkezései vagy mondjuk évszázados joggyakorlat betartásának, mert mihelyt eltérünk és praecedensesetet alkotunk, lesiklunk a jognak talajáról és megsértjük alapitónak nemes szándékát. A praecedensesetnek alkotása óta az árvaházi helyek betöltésénél már-már rendszerré válik ujabb időben ép támogatásra első sorban szoruló árvákat becsüli mellőzni. Ez állitásomnak igazolására elég utalnom a tanácsnak legutóbbi határozatára, midőn a megüresedett két alapitványi helyet oly gyermekeknek adományozta, kiknek szülei élnek, tehát nem árvák. Igen szépen tudunk beszélni, határozni az árvák, ujabban a hadi árvák gyámolitásáról, de a kinálkozó alkalommal megfeledkezünk — az árvák iránt tartozó kötelességünkről.

Kérem a tisztelt tanácsot s egyébb factorokat, tartsák be az évszázados joggyakorlatot és szakitsanak az ujabbi irányzattal; támogassák az igazi árvákat.

A másik megjegyzésem, hogy a kőszegi származásu deákoknak nyujtassék alkalom — üresedés esetén — pályázati kérvénynek beadására. Igazságos és méltányos, hogy városunknak egyik polgárától alapitott ösztöndijban kőszegi fiuk is részesüljenek. E szerény kivánság annál könyebben elérhető, mivel a szombathelyi káptalan a kőszegiek iránt mindenha jóakarutot tanusitott.

Benők Mihály emlékének megörökitését másokra hagyom.

— a j. —

A Sopron—Kőszegi vasut R.-T. közgyülése. A Sopron—Kőszegi Helyiérdekü Vasut Részvénytársaság Budapesten a társaság hivatalos helyiségében junius hó 14.-én déli 12 órakor tartja évi rendes közgyülését.

A 49—50 évesek szabadságolása. A honvédelmi miniszter rendelete szerint a gazdák közül csak azok kérhetik a szabadságolást, akiknek legalább 10 katasztrális hold birtokuk van, a kereskedők és iparosok közül azok, akik saját üzletüket vagy mühelyüket akarják vezetni. Azok a mezőgazdák, akiknek 10 katasztrális holdnál kisebb birtokuk van, továbbá mezőgazdasági munkások és iparosok lehetőleg békebeli lakó és munkahelyükön, vagy annak környékén nyernek majd mint „dolgozó őrlegénység" beosztást. Ez a dolgozó őrlegénység amellett, hogy a beosztásnak megfelelő munkákat megfelelő fizetés mellett végezni, köteles a hadifoglyokra is felügyelni. A napibér lehetőleg akkora legyen, mint amekkorát a munkahelyen általában fizetni szokás, de nem lehet napi 3 koronánál kevesebb. A dolgozó őrlegénység elsősorban hadifoglyok pótlására van hivatva, de beosztható a munkában hadifoglyok mellett is. A 49—50 éves ipari és kereskedelmi szakmunkásokat az illetékes hatósági munkaközvetitő hivatal utján helyezi majd el.

1000 sertest és tiz vaggon zsirt koteles Vasvármegye e hó 15 ig beszolgáltatni, különben rekvirálják. Nem tévedés ez? Azt gondoltuk volna, hogy ennyit várnunk kellene? — Most aztán azt fogjuk megesodálni, hogyan rekvirálják és hol. Mert abban nem kételkedünk, hogy egyeseknek van, csak éppen a nagyközönségnek nincsen.

Az uj vasuti menetrendet, mely tegnap lépett életbe az alábbiakban ismertetjük: Kőszegről Szombathelyre: reggel 6·47, délelőtt 10·27, délután 3·19, este 10·12 órakor, viszont Szombathelyről Kőszegre indul: éjjel 1·50, reggel 5·53, déli 1·15, este 9·15 órakor. Kőszegről Sopronba indul: éjjel 2·43 és délután 3·08-kor, ellenben Sopronból Kőszegre illetve Szombathelyig: reggel 5·30 és délelőtt 11·52 órakor, érkezés Kőszegre délelőtt 9·46, este 9·59-kor. Kőszegről Sárvárra: mint eddig délután 2 órakor, Sárvárra érkezik délután 5·18 kor, Sárvárról Kőszegre indul: reggel 4·57-kor és ideérkezik reggel 8·11-kor. — Az a vonat mely Sopronból d. e. 9·46-kor érkezik és 10·27 kor folytatja utját Szombathelyre és az amelyik Szombathelyről déli 1·15-kor indul és 1·59 kor ideérkezik és d. u. 3.08-kor folytatja utját Sopronba, mint tehervonat közlekedik, melyen a személyszállitás csakis II. és III. osztályu kocsikban történik. Ezen uj menetrend folytán a Budapest irányából érkező postát és a fővárosi napilapokat csak másnap délelőtt kapjuk kézhez „Az Est" ujból még aznap érkezik ide, de mert késedelmeket is figyelembe véve éjjel ½11 előtt a városba nem juthat, ez a lap továbbra is csak reggel kerül az olvasók elé. A bécsi postát és bécsi napi lapokat továbbra is még aznap délután kézbesitik.

Cigányzenekarunk, mely máskor ilyenkor Tarcsára ment, most se itt, se ott nem lesz, — mert füstbe ment. Erre egy cigányzenekarnak ugyan nincs szüksége, de a hadiszolgálatra való behivások, önkéntes helyi szolgálatra való beosztásuk és a köztük duló egyetértés megtizedelte a bandát, a megmaradt kis töredék játékától meg a közönség ment széjjel. Most hát igazán csak „sirva vigadhatunk" Ezt a csapást azonban elviselhetjük. Ezt a banda tagjainak is öszintén kivánjuk.

A vizkárok helyreállitásain, kevés lévén az anyag és a munkaerő, bár lassan, de folyton dolgoznak a Gyöngyös partjain és jelenleg a Széchenyi-ligetnél erősitik meg a partot hatalmas betonfal épitésével. A Szt. János hidnál a part feltöltését végzik. E hidnak bukógátjánál a legutóbbi erős vizállás óta egyes hiányokat észleltek. A betont több helyen is kimosta az ár, a kövekkel leszoritott védő rostély egy része pedig beszakadt. E hiányokat természetesen azonnal helyreigazitják amint a vizállás ezt lehetővé teszi.

Tolvaj asszonyok. A márciusi országos vásáron az egyik cipőárusitó sátor előtt, mint annak idején megirtuk, a tulajdonos lopáson lopáson érte Hodosi Mártonnét és Mozgai Mihálynét, akik egy-egy pár cipőt és csizmát próbáltak egy észrevétlen pillanatban eltüntetni. A cipőárus rendőrt hivatott és az asszonyok ellen rövidesen meg is indult lopásért az eljárás. Az ügyből kifolyólag Hodosi Mártonné és Mozgai Mihályné kedden délelőtt állottak a szombathelyi kir. törvényszék előtt. Beismerték tettüket és a biróság a vádat beigazoltnak látva, mindkettőjüket lopás büntettében bünösnek mondotta ki. Elitélte Hodosi Mártonnét, aki lopásért már háromizben büntetve volt, nyolc hónapi börtönre, Mozgai Mihálynét pedig három hónapi fogházra. Vádlottak az itéletben megnyugodtak.

Az Elektro-Bioskop mai műsora: 1. Az ősember. Fantasztikus dráma 4 felvonásban 2. A kis gézenguz. Vigjáték 2 felvonásban.

Vidéki hirek.

A szabadbarándi kerület képviselője Niczky Pál gróf haza érkezett. A gróf a háboru kitörése óta hadi szolgálatot teljesit és még a képviselőnek kijáró szabadságidőt sem veszi igénybe, hanem állandóan katona. Most is Ukrániából tért haza, ahol már hónapok óta fontos foladattal van megbizva. Tőle hallottuk, hogy Ukránia gazdagon el van látva élelmiszerrel, és pedig nemcsak kenyérmagvakkal, hanem cukorral, zsirral, tojással és mindazzal, miben mi mostanában nagy szükséget látunk. Niczky Pál gróf csak pár napig tartózkodik nálunk és ismét visszamegy Ukrániába.

Nemescsoban urnapján délután közkivánatra megismételték „A falu rossza" népszinműnek az előadását. Ezuttal is nagyszámu közönség nézte a kitünő működevelők szép előadását és tekintélyes összeggel gyarapitotta a háborus hősök emlék-alapját.

Soproni országgyülési képviselő, mint az előreláthető volt, Dr. Töpler Kálmán polgármester lett. Szerdán volt a választás. Ellenjelöltje a sokat szereplő Zsombor nevü radikális vezérpolgár volt, ki 240 szavazatott nyert, de mikor észre vette, hogy a polgármesternek szavazóinak a száma már 700 felé jár, visszalépett s igy a polgármesternek még sok száz választója nem jutott az urna elé. Az uj városi törvények megalkotásánál sok üdvos eredményt várnak a városok képviselői működésétől, ki 16 évi polgármestersége alatt alaposan megismerhette a városi közigazgatás nehézségeit.

A Szombathelyi Exportmalom érdekközösségbe lépett a fővárosi Gizella malommal. E héten tartották az uj alakulás közgyülését, melyen az uj igazgatóságba részben a régi tagok, részben a Gizella malom és az ennél érdekelt pénzintézetek vezéreit választották meg.

Nagy betöres volt Nemescsoban mult vasárnap éjjel. Strokay Lajos házából mintegy 10,000 kor. értékben pénzt és ruhaféléket vittek el. Egy másik háznál tett kisérlet meghiusult, mert a lakók felébredtek. Az egyik elfutott tettes baltáját az ablakon át dobta be, mely a bölcsőben alvó gyermekre esett s azt homlokán megsértette. A csendőrség nyomozza a betörőket. Cigányok és obsitos katonák vannak gyanusitva.

Heti krónika.

Az idei csépléshez szükséges szénmenyiségnek az elosztását az Országos Szénbizottság országosan szervezte, gondosan ügyelve arra, hogy a gazdák a szükséges szenet idején megkaphassák. A gazdáknak szénnel való ellátása igy történik: akinek 200 magyar, vagyis 150 katasztrális hold vagy ennél nagyobb a bevetett területe, az közvetlenül a bányából, saját cimére kapja a szenet, akinek pedig 200 magyar (150 kath,) holdnál kisebb a bevetett területük, azok részére a község cimére megy megfelelő mennyiségü szén. A szénre való igényjogosultságot összeirás alapján állapitják meg. A 200 magyar holdnál nagyobb bevetett területtel biró gazdák fekete, a község piros nyomásu összeiróivet állitanak ki. Az összeirólapok beküldése azért fontos, mert ezeknek a hiányában az Országos Szénbizottság nem utal ki szenet. Noha az Országos Szénbizottság erre a körülményre kellő nyomatékkal figyelmeztette az érdekelteket, mégis nagy számmal vannak olyanok (főként községek) akik összeiróiveket még mindig nem küldötték meg. A cséplés sikere érdekében tehát okvetlenül szükséges, ha a községekre vonatkozó összeiróivet az illető elöljáróságok, a 200 magyar holdnál nagyobb bevetett területtel biró gazdák szénszükségletét feltüntető összeiróivet pedig maguk ezek a gazdák késedelem nélkül beküldjék az Országos Szénbizottságnak. Az összeiróivek az illetékes főszolgabiróságoknál kaphatók, a főszolgabiróságoknak az Országos Szénbizottság kellő számu összeiróivet készséggel rendelkezésére bocsát.

Drágul a posta, távirat és telefon. Szterényi József kereskedelmi miniszter legközelebb rendeletet ad ki, amely szerint a postaküldeményekért, táviratokért és távolsági távbeszélésekért most érvényben levő dijakon felül háborus pótdijat fognak a postahivatalok szedni. És pedig: közönséges és ajánlott leveleknél darabonkint öt fillért zárt levelezőlapokért ugyan ennyit. Levelezőlapokért: a posta által kiadott 8 filléres levelezőlapért darabonként 2 fillért: a magánipar által kiadott egyszerü és válaszos levelezőlapért háborus pótdij egyelőre nem jár. Nyomtatványokért darabonkint, ha a nyomtatvány sulya az 50 grammot meg nem haladja 2 fillér, ha azt meghaladja, 5 fillér. Aruminták-ért: a belföldre szóló árumintákért 50 gr. sulyig 5 fillér azon felül pótdi nem jár. Egybecsomagolt nyomtatványokért és árumintákért belföldi forgalomban 50 gramm sulyig 5 fillér. Értek-levelekért tekintet nélkül a sulyfokozatra, darabonként 10 fillér, táviratokért darabonként 20 fillér. — Távolsági beszélgetésért és hivásonkint az I. zónában 10 fillér, a többi zónában 20 fill.

Hatalmas jegyzések az osztrák hadikölcsönre Bécsi tudósitónk jelenti: Az osztrák nyolcadik hadikölcsönre a Niederösterreickische Escomptegesellschaft a prágai Böhmische Escomptebankkal együtesen 60 millió koronát jegyzett. A bécsi Rothschild-bankház 36 millió koronás jegyzést jelentett be, még pedig felerészben az osztrák, felerészben a magyar hadikölcsönre.

Hadiözvegyek és hadirokkantak járandosága. A képviselőházhoz benyujtott katonai állátási törvényjavaslat révén sok téves felfogás kapott lábra a hadiözvegyek és hadirokkantak illetményét illetőleg. Igy egyebek közt az ujságok azt irták, hogy a legénység állományához tartozó katona özvegye mindössze csak 225 K évi nyugdijat kap. Ez azonban merőben téves. Az özvegy ellatása a gyermekek számától és a maga vagyoni és kereseti viszonyaitól függ. Igy például a vagyontalan és keresetképtelen hadiözvegy, ha két gyermeke van, évi 705 korona nyugdijat kap. A rokkantsági ellátás is jóval kedvezőbb lesz, mint eddig volt. A rokkant közkatona legalább évi 300 K-t kap, de ez a legrosszabb eset. Itt is többféle körülmény figyelembevételével állapitják meg a járandóságot. A tizedes legalább 658 koronát, az őrmester legalább 928 K ellátást kap. Ha pedig a közember állapota olyan, hogy állandó ápolásra szorul, hogy tehát keresni nem tud, ez esetben legalább 1680 K-t kap évente, de bizonyos körülmények közt felmehet a nyugdija 1920 koronára is.

Hirek a háboruról.

A németek nagy győzelme. A németek három napi csata után elfoglalták Soissont és Reims négy erődjét. 35,000 foglyot ejtettek, 400 ágyut és sok hadi anyagot zsákmányoltak. Ezzel elérték azt a vonalat, melyet 1914. évben a Marnei nagy csata előtt birtak, amikor a világ azt hitte, hogy napok multán Párisban lesznek.

Gyors győzelmes előnyomulás. A német trónörökös hadcsoportjának Böhm és Belov Frigyes tábornokok vezérlete alatt levő hadseregei a támadást szerdán győzelmesen tovább folytatták. A harcok szinhelyére siető francia és angol tartalékokat visszavetettük. A jobb szárnyon Larisch tábornok hadosztálya francia ellentámadások elháritása után elfoglalta a Perny Somy Haat és a Soissontól északkeletre emelkedő magaslatokat. Kemény tusa után Witura tábornok csapatai is megtörték az ellenségnek a condei fensikon kifejtett ellentállását. Conde erődjét rohammal elfoglaltuk. Az Aisne és a Vesle déli partján a Cirgitól nyugatra emelkedő magaslatokat megvivtuk. A fáradhatatlanul előre nyomuló gyalogságot, tüzérséget és aknavetőket a léghajó csapatok, elhárító ütegek és a hirszolgálat csapatai nyomon követtek, azután vasuti, felszerelő és épitő csapatok erőteljes közremőködése tett lehetővé a támadási területen való gyors áthaladást és a harci eszközöknek szünet nélkül tevékeny oszlopok által való utánpótlását.

Az uj német offenziva. Hindenburg harma[illegible] offenzivája váratlanul azon a terepen kez[illegible]dott, amelyen éppen most egy esztendeje Nivelle tábornok másfél milliós hadserege vérzett el anélkül, hogy megingatta volna a német frontot. A 20 kilométeres Chemin des Dames és Caronnetól a peronnei erdőségig a legirgalmatlanabb harctér egyetlen egy nagy temető. A Chemin des Dames front Reims és Novon között fekszik. A németek hajnali támadása egyike volt a leghevesebbeknek. Ugyszólván egyetlen rohammal gázolták le a gárdaezredek a franciák első állásait és a kora reggeli órákban már nyolc, másfél órával később tizenegy kilomter mélységü teret nyertek.

Ujabb gyozelmes elonyomulas nugaton. A német főhadiszállásról jelentik: A német trón örökös támadása Laontól délre teljes sikerrel járt. Az ott álló francia és angol hadosztályokat teljesen megvertük. Bohm tábornok hadserege rohammal elfoglalta a Chemin des Dames-ot. A hosszan elnyuló hegyhát, amelyen 1917. tavaszán a franciák áttörési kisérlete összeomlott és amelyet stratégiai okokból mult év őszén kiüritettünk, ujra a mi kezünkön van. A mult évi tavaszi és őszi harcok tölesérmezőjén feltartóztathatlan előrenyomolásban áthaladtunk. Délután támadásunk tovább haladt. Vauxaillon és Vailly között a Neuville Lafaux melletti és Bondytól északra fekvő magaslatokon állunk. Vailly és Berry au Bac között átkeltünk az Aisne folyón és a harcot a háborutól 1914 óta megkimélt vidékre vittük át. A folyó déli partján fekvő megerősitett erdős magaslatokról az ellenséget ismételten visszavetettük. Veully és Beaurieux között elértük a Vesletől közvetlenul északra fekvő magaslatokat. — Belov Frigyes tábornok hadserege Sapineul és Brimont között erősen kiépitett állásain, az Aisne Marne csatornán át vetette vissza az ellenséget és a csatorna nyugati partján rohammal elfoglalta Cernicy Caroy és Lauyre helységet. Eddig 15 ezer fogolyról tettek jelentést.

A németek Reims alatt. A nyugati svájci lapok hiradásai szerint a németek alig fel kilométernyire állanak Reimstől.

A franciak a németek ternyeresérol. A párisi lapok katonai kritikusai a németek térnyeresé gérol irva azt a véleményüket fejezik ki, hogy a német sikert komoly dolognak kell venni, ami azonban még nem elegendő arra, hogy az ellenség azt a célját elérhesse, hogy az antant soassoni és reimsi vonalát áttörje Páris hivatalos köreiben határozattan tartanak ettől a katasztrófától.

Köszönetnyilvánitás.

Mindazoknak, kik felejthetetlen férjem

Baits Mihály

városi képviselő és földbirtokos temetésén résztvettek s koszorúk adományozásával vagy egyéb módon részvétüknek kifejezést adtak, s ezáltal fájdalmunkat enyhiteni igyekeztek, fogadják ez uton ugy részemről, mint az egész család s rokonság részéről a leghálásabb köszönetet.

Kőszeg, 1918. junius 1.-én.

Özv. Baits Mihályné.

Hirdetmény.

A kőszegi határban özv. Baits Mihályné tulajdonát képező 3892 sztjkvben A + 11. sorsz. 6134—6136 hrsz. alatt **„kölbl“** dülőben fekvő ingatlan (jelenleg fele rét és fele lucerna) terméssel együtt **f. évi junius hó 9.-én délután 2 órakor** a helyszinen árverés utján eladatik.

Kőszeg, 1918. május 31.-én.

Özv. Baits Mihályné.

Meghivás

a kőszeg-szombathelyi h. é. vasut

részvénytársaság

1918. évi junius hó 22.-én délután ½3 órakor

Kőszegen a városháza közgyülési termében

tartandó

XXXVI. évi rendes közgyülésére.

Napirend:

1. Az igazgatóság jelentése az üzletkezelésről.
2. Az 1917. évi számadás és mérleg előterjesztése, megvizsgálása és megállapitása.
3. A felügyelő bizottság jelentése.
4. Határozathozatal a tiszta nyeremény felosztása és a felmentvény megadása felett.
5. 12 igazgatósági tagnak és pedig az alapszabályok 40. §-a értelmében 9-nek a részvényesek közül, 3-nak pedig Kőszeg szab. kir. város képviselő testületének kijelölése alapján 6 évi, továbbá felügyelő bizottsági 3 rendes és 1 póttagnak, és pedig az alapszabályok 37. §-a értelmében 2 rendes és 1 póttagnak a részvényesek közül, s 1 rendes tagnak Kőszeg szab. kir. város képviselő testületének kijelölése alapján 3 évi működési időre való választása.

Kőszeg, 1918. évi május hó 31.-én.

Az igazgatóság.

Az üzleti számadás és mérleg, ugy az igazgatóság és a felügyelő bizottság jelentése a közgyülést megelőzőleg 8 nappal a társaság pénztáránál a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

A közgyülésen az a részvényes bir szavazati joggal, a ki részvényeit vagy részvényeiről szóló letétjegyet (20. és 28. §) 8 nappal a közgyülés előtt a társaság pénztáránál letette.

Egy részvényes saját letett részvényei után 20-nál több szavazattal nem birhat, egynél több meghatalmazást nem vállalhat s a meghatalmazót megillető szavazatokkal együtt sem birhat 40-nél több szavazattal.

Igazgatósági taggá az a részvényes választható, a ki legalább 10 darab elsőbbségi részvényt a közgyüles előtt 8 nappal a társaság pénztáránál letett.

Mérleg 1917. december 31.-én.

Vagyon: Vasutépités és felszerelés 635.800·—. Szombathely áll. böv. 79.700·09. Kőszegi áll. épület 34.551·59. Pénztár 1419·76. Takptári betét 66.296·65. Óvadékértékp. 22.000·—. Adósok 77.769·08. — **Teher:** Részvénytőke 625.800·—. Tartalékalap 56.646·27. Felépitmény alap 57.125·73. Őrház és csatlakozási számla 21.331·12. Szombathely állomás bővités 79.700·09. Jelenléti jegyek és jutalékok 1500·—. Kisors. els. részvények 1000·—. Fel nem vett osztalékok 2568·—. Óvadékok 22.000·—. Hitelezők 4488·96. 1917. évi tiszta nyeremény: 35.288·—.

(Utánnyomás nem dijaztatik.)

Kocsi-eladás.

„A nagy-pösei plébánián egy középkönnyü és jó állapotban levő kocsi eladó.“

Bérelni óhajtok egy gyümölcsöst kaszálóval a város közvetlen közelében. Ajánlat a kiadóhivatalba intézendő.

Viszketegséget, sömört, rüht

a leggyorsabban elmulasztja a **dr. Flesch-féle** eredeti törvényesen védett

„Skaboform — barna zsir.“

Nincs szaga. Nem piszkit. Mindig eredeti pecsétes **dr. Flesch-félét** kérjünk. Próbatégély 2·30 K. nagy tégely 4 K. családi adag 11 K.

Kapható a helybeli gyógyszertárakban vagy direkt a készitőnél rendelhető: **Dr. Flesch E. „Korona“ gyógyszertára Győr.**

Vételnél a „SKABOFORM“ védjegyre ügyeljünk!

Házeladás.

Egy emeletes, jól jövedelmező ház számos lakással, szép kerttel szabad kézből eladó. Bővebbi felvilágositást nyújt e lap kiadóhivatala.

Haló!! Haló!!

Veszek viselt és új cipőket, csizmákat, ruhákat, továbbá kerékpárokat stb. a legmagasabb árért.

Pavetits János

Kőszeg, Gyöngyös-utca 9. sz.

Veszek, mindennemü **régiségeket, porcellánt, poharat, képeket, antik butorokat, szőnyeget, ékszereket, törött aranyat és ezüstöt, pénzeket, régi hamis fogsorokat** a legmagasabb árban. Minden héten Kőszegen vagyok. Kérem levelezőlapon értesiteni.

HERSCHKOWITZ IZIDOR

Szombathely, Berzsenyi Dániel u. 6.

Nyomatott Rónai Frigyes nyomdájában Kőszegen.